

طرز فکر حسابداران خبره و

مبارزه با فساد

ترجمه: نادیا نازی

T. Barman

در متون سازمان شفافیت بین‌المللی^۱، شاخص درک فساد^۲ بیش از دوسوم از ۱۷۶ کشور رتبه‌بندی شده (نزدیک به ۶۹٪)، در سال ۲۰۱۶ نمره‌ای^۳ زیر ۵۰ از ۱۰۰ بوده است.

به این ترتیب، به‌وضوح روشهایی برای مقابله با فساد جهانی وجود دارد.

در اوایل سال جاری، فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) نقش مثبتی برای حرفه حسابداری در مقابله با فساد در نظر گرفت، و سه عرصه اساسی اقدام را تعریف کرد: ۱- تلاش مبتنی بر همکاری در تمامی بخشها، ۲- مدیریت مالی عمومی شفاف و پاسخگو، و ۳- پشتیبانی از منافع عمومی، پذیرش بیشتر عمومی برای استانداردهای بین‌المللی باکیفیت در مورد گزارشگری مالی، حسابرسی، و اخلاق.

اخلاق، هسته مرکزی حرفه حسابداریست. به‌طور گسترده اتفاق نظر وجود دارد که در سالهای اخیر، توجه فزاینده‌ای بر اخلاق کسب‌وکار وجود داشته، که محرک بخشی از آن، رسواییهای تجاری بسیار معروفی بوده که توجه جهانی را به خود جلب کرده است. رخدادهای تقلب و فساد ممکن است هر سازمانی در هر اندازه و در هر بخش از جهان را مورد تأثیر قرار دهد. افراد حرفه‌ای مالی نمی‌توانند در مورد ریسک خطاهای اتفاق افتاده در هر بخشی از سازمان، یا هدف قرارگرفتن به‌وسیله متقلبان، از خود راضی باشند؛ و لازم است هشیار باشند و آیین اخلاقی را به‌کار گیرند. برای حسابداران حرفه‌ای، که وظیفه دارند درستکاری و واقع‌بینی را از طریق تعهدشان به آیین اخلاقی نگهداری کنند، الزام روشنی وجود دارد که دانسته، حقایق را نادرست نشان ندهند، یا قضاوت خود را با دیگران به‌مصلحت نگذارند، و در روابط حرفه‌ای و تجاری، سراسر صادق باشند.

حسابداران مدیریت، به‌واسطه آموزششان در تحلیل و تفسیر داده‌های مالی و غیرمالی، در جایگاهی قرار دارند که اطلاعات مشکوک را به‌چالش بکشند و در آزمودن زنجیره تأمین، سختکوش باشند. همچنین، مواردی را که به احتمال زیاد با ریسک بالاست، تحلیل کنند؛ خواه در بازار باشد، خط تولید، یا از طریق شرکا و تأمین‌کنندگان. آنها نقش مهمی برای زیرنمود قراردادن سازمان به‌عهد دارند که سیستمهای درست را مستقر کنند، در فرهنگ اخلاقی سازمانی شرکت کنند، و حل فوری مسائل مشخص شده را تسریع بخشند که همه اینها سازمان را حفاظت می‌کند.

استاندارد رعایت‌نشدن قوانین و مقررات^۴ که به‌تازگی از سوی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران^۵ معرفی شده، رهنمودهای بیشتری هم برای پرداختن و هم اهمیت‌دادن به چنین مسائلی، فراهم می‌سازد. سازمانهای حسابداری حرفه‌ای، به‌صورت جهانی برای گنجانیدن استاندارد در آیین اخلاقی خود گام برمی‌دارند. مبارزه با تقلب و فساد، همانند رشوه‌خواری و فساد، که مانع رشد اقتصادی شناخته شده‌اند، کماکان به‌عنوان کانون توجه نشستهای جی۷ (G7) و جی۲۰ (G20) باقی خواهند ماند. این موضوع، در اولویت نشست ضدفساد سال ۲۰۱۶ در لندن بود، که گروهی از رهبران جهان از ۴۳ کشور را گرد هم آورد و ۶۴۸ تعهد ضدفساد توافق شد. در چند سال گذشته، حجم فزاینده‌ای اقدام قانونگذاری وجود داشته که موقعیتی برای ساختن فراهم آورده است. برای نمونه، سال ۲۰۱۶ در تاریخ قانون اقدام فساد خارجی، سالی بود که بیشترین فشار برای اعمال قانون صورت گرفت؛ در نتیجه، ۲۷ شرکت نزدیک به ۲/۴۸ میلیارد دلار آمریکا برای حل و فصل پرونده خود پرداخت کردند. سال ۲۰۱۶، همچنین بر پرونده‌هایی علیه شخص مدیران و مقامهای رسمی خارجی تمرکز داشت.

رهنمود جدید انجمن حسابداران مدیریت رسمی جهانی (CGMA) در مورد مقابله با تقلب و فساد، همراه با یک بررسی کوتاه به‌وسیله سازمان شفافیت بین‌المللی درباره روند جاری، و شاخص فساد جهانی سال ۲۰۱۶، نقش حرفه حسابداری را برجسته می‌کند.

پرسشهای اصلی برای کسانی که مسئولیت نظارت را به‌عهده می‌گیرند، شامل موارد زیر است:

- بالاترین سطح تعهد برای مبارزه با تقلب و فساد چیست؟ و چه منابعی برای حمایت از آن وجود دارد؟
- فرایندهای ضدفساد و ضدتقلب، چگونه در فرایندهای کنترل‌های ما ریشه پیدا می‌کنند؟ آیا آنها متناسب با ریسکها، شرایط و فرهنگ موجود هستند؟
- آیا سازوکار گزارشگری و یا بازخورد، برقرار است، شناخته شده، و درخور اعتماد و مورد استفاده است؟
- چه برنامه‌هایی برای تفحص درباره اشتباه‌ها در زمانی که رخ می‌دهند، برقرار است؟ و آیا در اجرای عملیات ثابت قدم هستیم؟
- چگونه بر به‌کارگیری و اثربخشی برنامه‌های ضدفساد نظارت می‌شود، و چگونه بازخورد آن، اقدامهای اصلاحی را تغذیه می‌کند؟

طبق نظر شفافیت جهانی: "در نهایت، حسابداران حرفه‌ای می‌توانند نقش حیاتی در مقابله با رفتار فسادآمیز بازی کنند. طرز فکر کنجکاو و پرسشگر، ناهنجاریها و خطاها را برملا می‌سازد، و کمک می‌کند این پیام در سراسر سازمان منتقل شود که همیشه در معرض رشوه‌خواری و فساد هستیم."

پانوشتها:

- 1- Transparency International
- 2- Corruption Perceptions Index

۳- صفر، نشانگر محیط کاملاً فاسد و صد، نشانگر محیط کاملاً سالم

- 4- Responding to Non-Compliance with Laws and Regulations (NOCLAR)
- 5- International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA)

منبع:

Barman T., *The Professional Accountant's Mindset and Tackling Corruption*, www.ifac.org, 2017